

การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียน
ในโครงการอนุบาลชนบท ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 2

นายเลิศลักษณ์ สุขแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-638-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016835

i 10309305

A STUDY OF SCHOOL PRINCIPAL'S SUPERVISORY PERFORMANCE
IN THE RURAL KINDERGARTEN PROJECT OF THE
OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION,
EDUCATIONAL REGION TWO

Mr. Lersluskn Sukal

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974-577-638-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษา ของผู้บริหาร
โรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบท ของสำนักงานการประถม
ศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 2

โดย   นายเลิศลักษณ์ สุขแก้ว

ภาควิชา   บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์สวัสดิ์ จงกล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด)

.....
(อาจารย์สวัสดิ์ จงกล)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา อุปรัตน์)

เลิศลักษณ์ สุขแก้ว. การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียน
ในโครงการอนุบาลชนบท ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเขตการศึกษา 2 (A STUDY
OF SCHOOL PRINCIPAL'S SUPERVISORY PERFORMANCE IN THE RURAL
KINDERGARTEN PROJECT OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION,
EDUCATIONAL REGION TWO) อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์สวัสดิ์ จงกล, 189 หน้า
ISBN 934-577-638-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงาน และปัญหาอุปสรรคด้านการศึกษา
ของผู้บริหารโรงเรียน ในโครงการอนุบาลชนบท ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 2

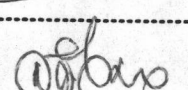
ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบทส่วนใหญ่ ได้ปฏิบัติงานด้าน
การศึกษาครบทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับการปฏิบัติงานจากมากไปหาน้อย พร้อมทั้งเรื่องที่มีปัญหามาก
ในแต่ละด้านดังนี้ 1) ด้านการประเมินผล คือ การประเมินผลการสอนของครู 2) ด้านสื่อการเรียน
การสอน คือ การช่วยเหลือและสนับสนุนครูให้จัดทำและหาสื่อการเรียนการสอน 3) ด้านอำนวยความสะดวก
และบริการอื่น คือ การสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูผู้สอน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในเรื่อง
การเรียนการสอน 4) ด้านการจัดแนวประสบการณ์และการสอน คือ การชี้แจงเกี่ยวกับการจัดชั้นอนุบาล
ศึกษาให้ชุมชนทราบ การเตรียมการเกี่ยวกับการใช้แนวการจัดประสบการณ์ และการดำเนินการช่วยเหลือ
ครูให้สามารถจัดกิจกรรมและประสบการณ์ได้ตามตารางประจำวันและแผนการจัดประสบการณ์ 5) ด้าน
การพัฒนาบุคลากรก่อนประถมศึกษา คือ การคัดเลือกครูเข้าสอนชั้นอนุบาลศึกษา

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการศึกษา ส่วนใหญ่มีปัญหามาจากไม่มี
งบประมาณเพียงพอในการจัดการด้านจัดทำเอกสารเพิ่มเติม การจัดทำสื่อการเรียนการสอน การพัฒนา
บุคลากร และด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการอื่น และปัญหาด้านการขาดเครื่องมือมาตรฐาน
ในการตรวจสอบผลการเรียน เอกสารทางวิชาการมีน้อย และขาดเครื่องมือที่มีคุณภาพในการประเมินผลงาน

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2532 .....

2533. บุรินทร์พร พ.โท.

ลายมือชื่อนิติศ .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

LERSLUSKN SUDAL : A STUDY OF SCHOOL PRINCIPAL'S SUPERVISORY PERFORMANCE IN THE RURAL KINDERGARTEN PROJECT OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL REGION TWO. THESIS ADVISOR : SWAT CHONGKOL, 189 PP. ISBN 934-577-638-6

The objective of this research was to study school principal's supervisory performance and problems in the rural kindergarten project of the Offices of Provincial Primary Education in educational region two.

Research findings were as follows.

1) Most of school principals in the rural kindergarten project school performed all five educational supervisory tasks as shown in ranking order consecutively. 1.1) Evaluation task was done by evaluating teacher's instructional activities; 1.2) Instructional aids promotion was made by advising and supporting to construct and acquire instructional aids; 1.3) Facilities and services were carried out by giving moral support to teachers and promoting school community relationship in order to gain support for instructional improvement; 1.4) Curriculum and instructional development were made by 1.4.1) informing the community to understand policy and practices in organizing rural kindergarten school; and 1.4.2) assisting teachers to organize activities and experiences according to requirements of daily schedule and curriculum guide; and 1.5) Personnel development task was carried out by careful recruitment of teachers to teach kindergarten classes.

2) Problems faced by supervisors were 2.1) problems related to budget insufficiency which affected further problems in constructing additional documents and instructional aids, personnel development, as well as acquiring facilities and offering services; 2.2) lack of standardized test instruments for evaluating student's learning achievement; 2.3) inadequacy of academic documents; and 2.4) lack of standardized test instrument for assessing standard of work.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ [Signature]

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [Signature]

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์สวัสดิ์ จงกล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ อีกทั้งคอยให้กำลังใจและติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์อยู่เสมอ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำที่ดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์ และได้รับความรู้และกำลังใจจากคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแก้ไข และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือวิจัยคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช รองศาสตราจารย์ ดร.ทศนา เขมมณี รองศาสตราจารย์ ดร.ทองคุณ หงส์พันธุ์ อาจารย์สมาน อัศวภูมิ และอาจารย์สมปอง ภูวราภรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบท เขตการศึกษา 2 ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือและให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณบุคลากรในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เมืองนราธิวาส ศึกษานิเทศก์จังหวัดนราธิวาส เพื่อนนิสิตร่วมรุ่นทุก ๆ คน คุณจรรยา สุขแก้ว อาจารย์นิศย์ แก้วประสิทธิ์ ที่ช่วยสนับสนุนและให้กำลังใจในการทำวิจัย และขอขอบคุณคุณนิตยา ธนบริบูรณ์พงศ์ ที่ช่วยในการจัดพิมพ์งานวิจัยเล่มนี้จนเสร็จสมบูรณ์

คุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอถวายเป็นสิ่งบูชาพระคุณพ่อแม่ ที่ให้ชีวิต และสิ่งดั่งยามครู อาจารย์ ผู้ประสาศาวิชา และผู้เขียนเอกสารตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน

เลิศลักษณ์ สุขแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
การเสนอผลการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา.....	12
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา.....	12
การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน.....	19
การนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา.....	25
กิจกรรมการนิเทศการศึกษาก่อนประถมศึกษา.....	26
กระบวนการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา.....	28
งานนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา.....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
วัตถุประสงค์ นโยบายของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา.....	74
โครงการอนุบาลชนบท.....	75
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	77
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	81
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	81
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	81
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	81
การสร้างเครื่องมือ.....	82
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	83
การวิเคราะห์และเสนอข้อมูล.....	85
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	86
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบ สอบถาม.....	87
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษาใน ระดับก่อนประถมศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนในโครงการ อนุบาลชนบท.....	94
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการ นิเทศศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบท	122
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	132
สรุปผลการวิจัย.....	133
อภิปรายผลการวิจัย.....	139
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	151
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	152

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	153
ภาคผนวก.....	160
ประวัติผู้เขียน	189

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปได้รับคืน และแบบสอบถามที่ สมบูรณ์.....	84
2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ อาศัยอยู่ สถานที่ตั้งของโรงเรียน วุฒิต่าง การศึกษา ระยะเวลาการจัดการศึกษา ระดับอนุบาลศึกษา ขนาดของโรงเรียน และการเข้ารับการอบรมสัมมนา การจัดการศึกษาขั้นเด็ก เล็ก หรืออนุบาลศึกษา.....	87
3 จำนวน และร้อยละการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนในโครงการอนุบาล ชนบท ด้านการจัดแนวประสมการณ์และการสอน.....	95
4 จำนวนและร้อยละการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบท ในด้านการพัฒนาบุคลากร ก่อนประถมศึกษา.....	104
5 จำนวนและร้อยละการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนในโครงการอนุบาล ชนบท ในด้านสื่อการเรียนการสอน	109
6 จำนวนและร้อยละการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนในโครงการอนุบาล ด้านอำนวยความสะดวกและบริการอื่น	116
7 จำนวนและร้อยละการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนในโครงการอนุบาล ชนบท ด้านการประเมินผล.....	119
8 จำนวนและร้อยละของปัญหา เกี่ยวกับการจัดแนวประสมการณ์และการสอน...	122
9 จำนวนและร้อยละของปัญหา เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร ก่อนประถมศึกษา.....	124
10 จำนวนและร้อยละของปัญหา เกี่ยวกับการสื่อการเรียนการสอน.....	126
11 จำนวนและร้อยละของปัญหา เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกและบริการอื่นๆ....	128
12 จำนวนและร้อยละของปัญหา เกี่ยวกับการประเมินผล.....	130